

Informatienota

Bestuursrapportage tussentijdse controle 2011

Voor vragen

Ingrid Smabers
Telefoon: 201
Email: Ingrid.Smabers@veldhoven.nl
Datum B&W: 13 maart 2012

Kennisnemen van

De bestuursrapportage tussentijdse controle 2011 van Ernst & Young Accountants.

Inleiding

Vooruitlopend op de jaarrekeningcontrole 2011 heeft Ernst & Young Accountants de tussentijdse controle uitgevoerd. Deze controle is vooral gericht op de interne beheersing van onze bedrijfsvoering, waarbij de accountant de opzet (hoe staat het op papier), het bestaan (wat is er werkelijk) en de werking (effect) van de beheersmaatregelen op procesniveau toetst.

De accountant heeft de uitkomsten van de tussentijdse controle weergegeven in een managementletter met aanbevelingen, bestemd voor het college. Voor de raad heeft de accountant een bestuurssamenvatting opgesteld.

Kernboodschap

Samenvattend stelt de accountant vast dat de gemeente Veldhoven haar interne beheersing op orde heeft. De planning & control cyclus is goed ingericht en de organisatie werkt continu aan verbetering van de interne kwaliteit.

Ten opzichte van 2010 zijn 7 bevindingen opgelost en 7 staan nog (deels) open. De accountant heeft 6 nieuwe bevindingen gedaan waardoor het totaal aantal openstaande bevindingen nu op 13 staat. In de helft van de gevallen is ook actie nodig ten behoeve van de jaarrekening 2011 (urgent advies).

Van de 13 bevindingen zijn er:

- 2 bevindingen met prioriteit 'hoog',
- 4 bevindingen met prioriteit 'hoog/midden',
- 5 bevindingen met prioriteit 'midden',
- 2 bevindingen met prioriteit 'laag'.

De prioriteitstelling wordt beïnvloed door een tweetal factoren:

- omvang van het risico;
- kans op voordoen van het risico.

De adviezen met prioriteit 'hoog' en 'hoog/midden' betreffen de volgende processen:

Grondexploitatie

Vanwege het omvangrijke belang van de grondexploitatie adviseert de accountant onafhankelijke gedetailleerde controles op de uitgangspunten van de exploitatieopzetten uit te voeren. Tevens is het van belang om van de niet in exploitatie genomen gronden vast te stellen dat de prijs per m² terugverdienbaar is.

Uitkeringen en WMO

Het advies is te waarborgen dat de BTW die in aanmerking komt voor verrekening via het BTW-compensatiefonds ook daadwerkelijk verrekend wordt.

Omgevingsvergunningen

De accountant adviseert op korte termijn de parameters binnen de applicatie aan te passen om een juiste verwerking van afrondingen en kortingen van de leges te waarborgen. In de tussentijd dienen aanvullende controlemaatregelen ingevoerd te worden om het risico op onjuiste leges te mitigeren.

Controleomgeving

Het advies is voor alle regelingen een risicoanalyse op te stellen en vast te stellen of de interne beheersmaatregelen die zijn getroffen om de rechtmatige besteding van de middelen te waarborgen, effectief zijn geweest.

Aanvullend doet de accountant de volgende aanbevelingen:

- ♦ nadere analyse van een aantal fiscale kansen en risico's,
- ♦ komen tot een plan van aanpak inzake Horizontaal Toezicht door de belastingdienst,
- ♦ de interne controlewerkzaamheden van de afdeling WIZ integreren in de gemeentebrede aanpak.

Vervolg

Het college heeft op 13 maart het MT opgedragen actie te ondernemen om de aanbevelingen van de accountant tijdig af te wikkelen waarbij:

- ♦ de aanbevelingen met prioriteit 'hoog' én de urgente adviezen vóór de jaarrekeningcontrole 2011 (voorjaar 2012) zijn afgewikkeld,
- ♦ de overige aanbevelingen vóór de eerstvolgende tussentijdse controle (najaar 2012) zijn afgewikkeld.

Om te waarborgen dat we de adviezen tijdig afwikkelen voert afdeling concerncontrol centrale sturing hierop uit.

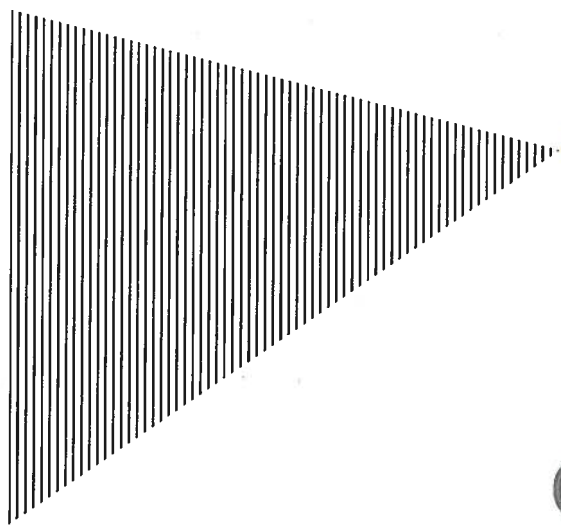
Rapportering over de voortgang van de aanbevelingen zal plaatsvinden binnen de planning & control cyclus.

Communicatie en participatie

Het managementteam zal de acties afstemmen en vervolgens uitzetten naar de betrokken afdelingen. Het managementteam zal ook zorg dragen voor centrale sturing op de voortgang.

Bijlagen

Bestuursrapportage tussentijdse controle 2011



Gemeente Veldhoven

Bestuursrapportage

tussentijdse controle 2011

De Raad
van de gemeente Veldhoven
Postbus 10101
5500 GA VELDHOVEN

Eindhoven, 7 februari 2012

60847837/DZ/av/8R9B29

Behandeld door:
drs. D.E. Zijlmans RA

Betreft: bestuursrapportage tussentijdse controle 2011

Geachte raad,

Met genoegen presenteren wij u hierbij onze bestuursrapportage 2011. Evenals voorgaand jaar geeft deze rapportage een beeld van uw organisatie en de gerealiseerde vooruitgang in 2011, die nader uitgewerkt is in de managementletter die wij op 9 januari 2012 hebben uitgebracht aan het college. In ons dienstverleningsplan heeft de raad ons de opdracht verstrekt om de jaarrekening 2011 van uw gemeente te controleren. Onze tussentijdse bevindingen rapporteren wij door middel van deze bestuursrapportage.

In deze rapportage beperken wij ons tot de bevindingen en mogelijke verbeterpunten in de bedrijfsvoering en processen, die wij hebben onderzocht in het kader van de controle van de jaarrekening en die naar onze mening van belang zijn voor de raad. Dit heeft tot doel vanuit onze natuurlijke adviesfunctie een bijdrage te leveren aan het zelfcontrolerende vermogen van uw organisatie.

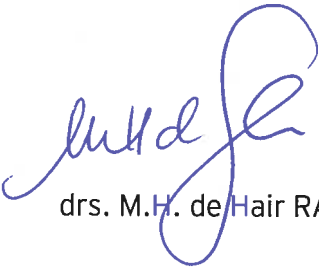
Wij hebben onze conceptbevindingen toegelicht en besproken op 22 december jl. met de portefeuillehouder Financiën, de gemeentesecretaris en de interne controlefunctionaris. Zoals te doen gebruikelijk stellen wij op basis van de managementletter een bestuursrapportage op ten behoeve van de raad.

Tot het geven van een nadere toelichting zijn wij gaarne bereid.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP



drs. D.E. Zijlmans RA



drs. M.H. de Hair RA

INHOUDSOPGAVE

1	Wat zijn onze belangrijkste bevindingen en aanbevelingen?	1
1.1	Algemeen beeld	1
1.2	Bestuurlijke aandachtspunten	1
1.3	Totaaloverzicht van bevindingen	4
2	Reikwijdte en controleaanpak	6
2.1	Reikwijdte werkzaamheden	6
2.2	Controleaanpak	7
3	Automatisering	8
3.1	Samenwerkingsverbanden	8
3.2	Gemeentelijke website	8
3.3	IT General Controls	9
4	Wat moet er nog gebeuren voor de jaarrekening 2011?	10
5	Actuele ontwikkelingen	11
5.1	Wet werken naar vermogen	11
5.3	Decentralisatie rijkstaken	15
5.4	Aanpassing Algemene Uitkering	15
	Bijlage 1: Interne beheersing	16
	Bijlage 2: Bedrijfsvoeringsmonitor 2011	17

1 Wat zijn onze belangrijkste bevindingen en aanbevelingen?

1.1 Algemeen beeld

Alle gemeenten zijn in deze zware economische tijden druk doende hun begroting op orde te krijgen. Op dit moment is het zaak om de beheersing van de financiën binnen de gemeente aan te scherpen. Wij constateren dat de gemeente Veldhoven een organisatie is die haar interne beheersing op orde heeft. Wij stellen vast dat de gemeente Veldhoven op merendeel van onze aanbevelingen actie heeft ondernomen, waardoor deze bevindingen niet meer terugkomen in deze bestuursrapportage. Enkele bevindingen vragen ook in de afronding van het boekjaar 2011 uw aandacht, zoals de grondexploitatie, contract- en verplichtingenadministratie en het subsidiebeheer.

Samenvattend geldt dat uw gemeente zich op dit moment in fase 3 bevindt (stadium beheersorganisatie, zie bijlage 1) en zich duidelijk ontwikkelt naar fase 4. De planning-en-controlcyclus binnen de gemeente is goed ingericht en dat wij merken dat de organisatie continu werkt aan de verbetering van de interne kwaliteit.

1.2 Bestuurlijke aandachtspunten

1.2.1 Punt van aandacht: grondexploitatie

De grondexploitatie van de gemeente Veldhoven is omvangrijk. Van het balanstotaal van € 246 miljoen is per 31 december 2010 € 125 miljoen geïnvesteerd in de grondexploitatie, ruim 50% van het balanstotaal.

Binnen uw gemeente is het cluster grondexploitatie verantwoordelijk voor het opstellen en herijken van de grondexploitatieopzetten. Wij constateren dat het proces rondom het opstellen en herijken van de grondexploitaties in opzet op orde is. Gedurende het afgelopen jaar is een belangrijke verbetering in de opzet van het proces zichtbaar. Zo heeft de herijking van exploitatieopzetten een prominentere rol gekregen en is de methodiek ten aanzien van bovenwijkse voorzieningen gewijzigd en in overeenstemming met het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) gebracht. De daadwerkelijke controle op de juistheid van de bouwgrondexploitaties inclusief de verwerking van de voorziening BoVo en reserve grote werken zal door ons pas per jaareinde bij de jaarrekeningcontrole plaatsvinden, nadat de daadwerkelijke boekingen hebben plaatsgevonden.

Interne controle op de exploitatieopzetten

Ten behoeve van de jaarrekening 2011 wordt een herijking van de opgestelde exploitatieopzetten doorgevoerd met peildatum 31 december 2011. Vorig jaar is een second opinion uitgevoerd op de uitgangspunten en aannames die uw gemeente hanteert inzake de grondexploitatie. Daarbij zijn aanbevelingen gedaan die zijn doorgevoerd in de exploitatieopzetten. Wij onderschrijven de noodzaak van deze voorgenomen herijking en beoordelen bij de jaarrekeningcontrole 2011 de validiteit daarvan.

Beoordeling waardering niet in exploitatie genomen gronden

Binnen de grondexploitatie zijn omvangrijke investeringen gedaan in gronden die tot op heden nog niet in exploitatie zijn genomen. Dit betreft voor het merendeel gronden binnen 'Zilverackers'. Evenals voorgaand jaar vragen wij uw uitdrukkelijke aandacht voor de waardering van deze niet in exploitatie genomen gronden, zodat u bij de jaarrekening 2011 niet voor onverwachte financiële tegenvallers komt te staan.

1.2.2 Specifiek aandachtspunt: fiscale processen

Uw gemeente is in gesprek met de belastingdienst over Horizontaal Toezicht. Naar aanleiding daarvan heeft u ons voor de controle 2011 als aandachtspunt meegegeven: wat is het oordeel van Ernst & Young ten aanzien van de inrichting van de fiscale processen binnen de gemeente Veldhoven. Tijdens de interim-controle hebben onze fiscalisten gesprekken gevoerd met uw medewerkers die zich bezighouden met fiscaliteit. In dit gesprek is een veelheid aan fiscale onderwerpen besproken, de belangrijkste punten brengen wij graag onder uw aandacht.

Binnen de gemeente Veldhoven houden zich een aantal medewerkers structureel bezig met btw-aangelegenheden. Relevante onderwerpen zijn hierbij in het verleden voortvarend opgepakt. De interne beheersing van fiscale aangelegenheden met betrekking tot btw is goed op orde.

Uit het gesprek blijken enkele actuele aandachtspunten en potentiële risico's voor de gemeente Veldhoven. Zonder daarbij limitatief te zijn noemen wij u:

- Uw gemeente heeft recht op compensatie van btw op indirecte algemene kosten en investeringen op basis van forfaitaire percentages. De percentages wijken niet bijzonder af van referentiegemeenten. In het kader van Horizontaal Toezicht is een (her)beoordeling van de kwalificatie van diverse producten een goede optie. Op basis van deze kwalificatie kunnen forfaitaire percentages opnieuw worden vastgesteld.
- Verhuur van natuurgrasvelden kunnen op basis van een nieuw besluit in de btw-heffing betrokken worden. Op die manier kunnen mogelijk voordelen worden gerealiseerd.
- De gemeente is momenteel verschillende MFA's aan het realiseren, de fiscale gevolgen bij de realisatie van een MFA zijn complex van aard. Hier kunnen zowel voor- als nadelen voor de gemeente uit voortvloeien.
- Door het toepassen van de vrij op naam variant bij de verkoop van woningprojecten kan een fiscaal voordeel ontstaan.

Wij adviseren u bovenstaande fiscale kansen en risico's nader te analyseren.

In de aanloop naar Horizontaal Toezicht

Met uw medewerkers is gesproken over het traject om te komen tot Horizontaal Toezicht door de belastingdienst. Wij constateren dat uw gemeente aan een aantal rondvoorwaarden voldoet om over te kunnen gaan naar Horizontaal Toezicht, zoals een positieve grondhouding, de goede kwaliteit van de bestaande AO/IC en de duidelijke aandacht voor isrisicomanagement.

Wij hebben het college geadviseerd op korte termijn te komen tot een plan van aanpak inzake Horizontaal Toezicht, waarin een stappenplan wordt opgenomen inzake de vaststelling van het convenant en het opzetten van een 'tax control framework'. Wij hebben inmiddels specifieke afspraken gemaakt op welke wijze wij het college hierbij kunnen ondersteunen.

1.2.3 Specifiek aandachtspunt: uitvoering WMO in eigen beheer

Met ingang van 2011 is het proces inzake de uitvoering van de WMO in eigen beheer uitgevoerd, waar dit voorheen gebeurde door een externe partij. Mede gelet op de omvangrijke decentralisatie van overheidstaken naar de gemeente toe in de komende jaren heeft uw raad ons verzocht specifiek aandacht te besteden in onze tussentijdse controle naar de wijze waarop de WMO in eigen beheer wordt uitgevoerd. Enerzijds om een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen van de rechtmatigheid en getrouwheid rondom de WMO, anderzijds om een beeld te krijgen in hoeverre de organisatie in staat is om nieuwe taken en processen adequaat te borgen in de bedrijfsvoering.

Uit onze controlewerkzaamheden komt naar voren dat de uitvoering van de WMO is vastgelegd en bestaat in overeenstemming met de procesbeschrijving. Binnen het proces zijn voldoende interne controlemaatregelen geformuleerd om de rechtmatige verstrekking van uitkeringen en voorzieningen te borgen. Het WMO-proces is adequaat ingericht. Op basis van de nog uit te voeren verbijzonderde interne controlewerkzaamheden ten aanzien van de WMO zijn wij in staat bij de jaarrekening uitsluitsel te bieden ten aanzien van de getrouwheid en rechtmatigheid van de WMO.

Ook zijn wij van mening dat de wijze waarop de afdeling WIZ (Werk, Inkomen en Zorg) de WMO in eigen beheer heeft weten uit te voeren, adequaat is. De afdeling is in staat gebleken dit proces goed op te zetten en uit te voeren.

Overigens is in de applicatie die gebruikt wordt voor de verwerking van inkomende facturen door de afdeling zelf een omissie ontdekt met betrekking tot de btw. De omissie is inmiddels hersteld. Er dient nog wel een suppletie aangifte verricht te worden in het kader van het btw-compensatiefonds.

1.2.4 Overige aandachtspunten

Voortgang interne controle

Binnen uw gemeente is concerncontrol verantwoordelijk voor de coördinatie van de werkzaamheden in het kader van de rechtmatigheidswerkzaamheden. De uitvoering van de interne rechtmatigheidscontrole, die decentraal plaatsvindt, loopt iets achter op de planning.

Tijdens onze interim-controle hebben wij vooralsnog een deel van de interne controlewerkzaamheden kunnen reviewen. De afsluitende review wordt logischerwijs later uitgevoerd, om een volledig beeld te krijgen van de bevindingen uit de interne rechtmatigheidscontrole. De bevindingen in deze bestuursrapportage zijn zodoende grotendeels gebaseerd op de beoordeling van de opzet en bestaan van significante processen.

Wij merken op dat wij de inrichting van de interne controle binnen uw organisatie als professioneel beoordelen. Door de aansturing vanuit concerncontrol bestaat het gemeentebrede overzicht. Hierdoor worden de interne controles zoveel mogelijk uniform ingericht en vastgelegd. De uitvoering van de interne controlewerkzaamheden ligt bij de verschillende afdelingen waardoor de verantwoordelijke medewerker van concerncontrol zich meer op haar coördinerende en reviewende taken kan richten. Uitzondering in deze is de afdeling WIZ, welke een zelfstandig IC-controleplan hanteert.

Wij adviseren u de interne controlewerkzaamheden van de afdeling WIZ te integreren in de gemeentebrede aanpak.

1.3 Totaaloverzicht van bevindingen

Onderstaand geven wij een totaaloverzicht van onze bevindingen weer met daarbij de prioriteitstelling. Wij zullen hierbij in komende jaren het verloop van de bevindingen weergeven, die wij hebben gerapporteerd in de voorgaande bestuursrapportage. Op basis hiervan wordt inzichtelijk gemaakt op welke wijze is omgegaan met punten uit eerdere bestuursrapportages.

Wij hebben hierbij de volgende prioritering aangehouden.

Prioriteit H (Hoog)	Gerealiseerd op moment van jaarrekeningcontrole 2011 (voorjaar 2012).
Prioriteit M (Midden)	Gerealiseerd op moment van de tussentijdse controle 2012 (najaar 2012).
Prioriteit L (Laag)	Te realiseren op langere termijn (bijvoorbeeld in een organisatieontwikkelingstraject van de gemeente).

Deze prioriteitstelling wordt beïnvloed door een tweetal factoren:

- omvang van het risico;
- kans op het voordoen van het risico.

In de tweede tabel vindt u een overzicht hoe deze factoren zich ten opzichte van elkaar weerhouden.

Nr. 2011*	Proces	Bevinding	Prioriteit 2010	Prioriteit 2011
1.	Controle-omgeving	Verbonden partijen	M	M
2.	Controle-omgeving	Single information, Single audit	–	H
3.	Inkoop- en aanbesteding	Contractenregister	M / H	M / H
4.	Inkoop- en aanbesteding	Verplichtingenadministratie	M	M
5.	Inkoop- en aanbesteding	Wijzigingen crediteuren stamgegevens	L	L
6.	Grondexploitatie	Beoordeling exploitatieopzetten	H	H
7.	Uitkeringen en WMO	Btw bestedingen	–	H
8.	Subsidies	Zichtbare toetsing subsidieverantwoording	M	M
9.	Omgevingsvergunningen	Berekening leges	–	H / M
10.	Personeelsproces	Bruto-netto berekeningen	–	L
11.	Burgerzaken	Geld-goederenbeweging	M	M
12.	Automatisering	Logische toegangsbeveiliging	–	M
13.	Automatisering	Wijzigingsbeheer	–	M
	Belastingen	Volledigheid WOZ-administratie	M	Opgelost

Bestuursrapportage 2011
Gemeente Veldhoven

Nr. 2011*	Proces	Bevinding	Prioriteit 2010	Prioriteit 2011
	Verhuuropbrengsten	Zichtbare controle huurtarieven	L	Opgelost
	Bouwzaken	Zichtbare controle leges	L	Opgelost
	Bouwzaken	Volledigheid vergunningen- administratie	M	Opgelost
	Personeelsproces	Standenregister	L	Opgelost
	Treasury	Treasury statuut	L	Opgelost

* Verwijzing naar nummer in tabel van bevindingen 2011.

2 Reikwijdte en controleaanpak

2.1 Reikwijdte werkzaamheden

In het kader van de door de raad aan ons verstrekte opdracht tot controle van de jaarrekening 2011 van de gemeente Veldhoven, brengen wij u hierbij verslag uit van de belangrijkste bevindingen en aanbevelingen naar aanleiding van de tussentijdse controlewerkzaamheden, die wij onlangs hebben uitgevoerd.

Bij de jaarrekeningcontrole maken wij mede gebruik van de administratieve organisatie en het daarvan deeluitmakende systeem van interne controle van uw gemeente. In dit verband hebben wij de opzet en bestaan van de administratieve organisatie op een aantal door ons noodzakelijk geachte punten onderzocht. Wij wijzen u erop dat onze controle niet was gericht op het vormen van een oordeel over de administratieve organisatie als zodanig. De in deze bestuursrapportage opgenomen bevindingen kunnen dan ook niet als limitatief worden beschouwd.

Onze werkzaamheden zijn erop gericht een oordeel te kunnen geven over de jaarrekening 2011 van de gemeente Veldhoven. Ze zijn niet primair gericht op het opsporen van fraudes of onregelmatigheden in uw organisatie. De bevindingen in deze brief zijn daarom beperkt tot de punten die voortvloeien uit de door ons uitgevoerde werkzaamheden. Indien onze werkzaamheden aanwijzingen hebben opgeleverd voor opgetreden fraudes of onregelmatigheden, dan hebben wij u daarover onmiddellijk gerapporteerd.

Bij onze controlewerkzaamheden hebben wij als uitgangspunt de door de raad vastgestelde toleranties gehanteerd. De raad heeft ons daarbij opgedragen om bij onze oordeelsvorming en rapportering uit te gaan van de hierna vermelde goedkeurings- en rapporteringstolerantie.

Goedkeuringstolerantie	Goedkeurend	Beperking	Oordeelsonthouding	Afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% lasten)	$\leq 1\%$	$>1\% < 3\%$	-	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% lasten)	$\leq 3\%$	$>3\% < 10\%$	$\geq 10\%$	-

Op basis van de begroting 2011 van de gemeente Veldhoven betekenen bovengenoemde percentages dat een totaalbedrag aan fouten in de jaarrekening van € 1.250.000 en een totaal van onzekerheden van € 3.750.000 de goedkeurende strekking van de controleverklaring niet zullen aantasten. De rapporteringstolerantie is, zoals met u overeengekomen, gesteld op € 125.000.

Onze controle richt zich tevens op de getrouwheid en rechtmatigheid van de informatie in de SiSa-bijlage van de jaarrekening. Voor SiSa gelden specifiek voorgeschreven rapporteringstoleranties die veelal lager zijn dan uw rapporteringstolerantie van € 125.000. Wij passen deze voorgeschreven SiSa-toleranties eveneens op correcte wijze toe.

2.2 Controleaanpak

In overeenstemming met de wet¹ resulteert onze accountantscontrole in het afgeven van een controleverklaring zowel met betrekking tot de rechtmatigheid van het financieel beheer (worden de financiële beheershandelingen conform de van toepassing zijnde wet- en regelgeving verricht) als met betrekking tot de getrouwheid (het getrouwe beeld van de financiële positie en het saldo van de baten en lasten).

Onze controle valt globaal uiteen in een tweetal momenten. Bij de tussentijdse controle is de focus gericht op het toetsen van de door ons als significant aangemerkte processen binnen de gemeente Veldhoven terwijl bij de eindejaarscontrole de posten in de jaarrekening centraal staan. De identificatie van de significante processen vindt plaats op basis van risicoanalyse.

Bij onze tussentijdse controle hebben wij, voor zover mogelijk, de opzet van deze processen in kaart gebracht (hoe is de administratieve organisatie en de interne controle ingericht) en vervolgens het bestaan van deze processen vastgesteld (worden de procedures zoals beschreven ook in de praktijk gebracht).

Om uiteindelijk te kunnen steunen op de interne controlemaatregelen zoals die in de processen zijn opgenomen, dienen wij tenslotte vast te stellen dat deze maatregelen gedurende het gehele jaar hebben gewerkt (het toetsen van de werking).

Hierbij steunen wij op de interne controlewerkzaamheden zoals deze door uw interne controlefunctionarissen worden uitgevoerd. De werkzaamheden zijn momenteel onderhanden. In deze bestuursrapportage rapporteren wij u over de status hiervan.

Op het moment dat de interne controlewerkzaamheden zijn afgerond, voeren wij hierop een review uit en signaleren wij eventuele tekortkomingen. In het verslag van bevindingen naar aanleiding van de jaarrekeningcontrole komen de (eventueel) hieruit voortvloeiende significante bevindingen aan bod.

¹ Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden (BADO)

3 Automatisering

3.1 Samenwerkingsverbanden

Momenteel is de gemeente Veldhoven nog geen samenwerkingsverband aangegaan met andere organisaties met betrekking tot ICT. In 2012 zal, naar aanleiding van een verkenning, mogelijk een ICT-samenwerkingsverband tussen de gemeenten Veldhoven en Best worden gestart. De concrete samenwerkingsgebieden moeten nog vastgesteld worden, evenals de te behalen resultaten. Hiervoor zal een intentieverklaring worden opgesteld die zijn exacte vorm begin 2012 zal krijgen.

Wij adviseren te investeren in een duidelijke vastlegging van de gemaakte afspraken in het kader van dit samenwerkingstraject. Wij zien in de praktijk dergelijke samenwerkingsverbanden stuk lopen op een gebrek aan wederzijdse overeenstemming over de aard en diepgang van de samenwerking en de rolverdeling binnen de samenwerking.

3.2 Gemeentelijke website

Op 5 december 2011 is de nieuwe website van de gemeente Veldhoven live gegaan. Het traject met betrekking tot de nieuwe website is medio 2009 gestart met een aanbestedingsprocedure. De belangrijkste verbeteringen zijn: een betere zoekmachine, een frissere uitstraling en een duidelijke navigatiestructuur. De gemeente kiest het beleid om geen voortrekkersrol te spelen, maar een slimme volger te zijn.

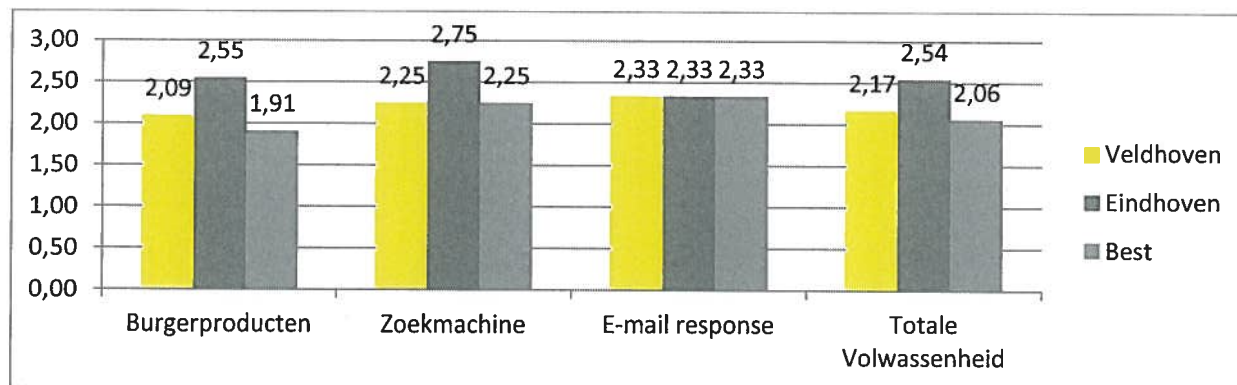
Vanuit het ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK) worden eisen gesteld aan websites van gemeenten. Het ministerie van BZK heeft met onder andere provincies en gemeenten een bestuurlijk akkoord gesloten waaraan de dienstverlening via internet moet voldoen. De overheidsbrede implementatie-agenda dienstverlening e-overheid, kortweg i-NUP, beschrijft de ambities voor de komende vier jaar, met vier hoofdlijnen:

- 1 Het loket voor burgers.
- 2 Digitale dienstverlening aan bedrijven.
- 3 Het Stelsel van Basisregistraties.
- 4 Implementatie-ondersteuning voor gemeenten.

Ernst & Young heeft dit jaar wederom het benchmark onderzoek naar gemeentelijke websites uitgevoerd. Dit onderzoek heeft voor de gemeente Veldhoven plaatsgevonden in juli 2011. Het onderzoek is dus nog uitgevoerd op de oude website. De gemeente scoort hierbij in de categorie 20.000 tot 50.000 inwoners met een score van 2,09 marginaal onder het landelijk gemiddelde van 2,10. De gemeente behaalt op vrijwel alle deelgebieden een gemiddelde score. Er zijn geen positieve of negatieve uitschieters aanwezig ten opzichte van de gemiddelden binnen de inwonersaantalcategorie.

Bestuursrapportage 2011 Gemeente Veldhoven

Onderstaande grafiek geeft de resultaten van de gemeente Veldhoven weer in vergelijking met Eindhoven en Best.



Wij zijn graag bereid de resultaten van onze digitaliseringsbenchmark met u te bespreken om te zien op welke punten u de digitale dienstverlening aan burgers en bedrijven nog verder kunt verbeteren. Daarnaast kunnen wij indien u dat wenst een herijking uitvoeren op de nieuwe website.

3.3 IT General Controls

Naast het bespreken van het voorgaande hebben wij voor de applicaties Decade en Donau de IT General Controls besproken. Wij hebben de aspecten logische toegangsbeveiliging, wijzigingsbeheer en back-up & recovery besproken. Met betrekking tot het laatste onderwerp hebben wij geen specifieke aanbevelingen. De bevindingen en aanbevelingen met betrekking tot logische toegangsbeveiliging en wijzigingsbeheer zijn opgenomen in de tabel in de bijlagen van de managementletter.

4 Wat moet er nog gebeuren voor de jaarrekening 2011?

Single information Single audit

Uw organisatie dient de noodzakelijke controles en verantwoording rondom SiSa tijdig en met voldoende diepgang af te ronden. Wij vragen u hierbij per regeling een toetsingskader en risicoanalyse op te stellen.

Interne controle

In het kader van de jaarrekeningcontrole 2011 is het noodzakelijk dat alle interne controles voor de jaareindecontrole gereed zijn.

Verplichtingenadministratie

U dient per jaareinde te inventariseren welke verplichtingen opgenomen dienen te worden in de jaarrekening.

Grondexploitaties

Wij achten het gezien de ontwikkelingen en de risico's vanuit de economische crisis noodzakelijk, dat u per jaareinde een tussentijdse herijking van de opgestelde exploitatieopzetten uitvoert. Uit deze herijking dient te blijken dat de waardering op peildatum 31 december 2011 gerechtvaardigd is. Wij achten het noodzakelijk dat een onafhankelijke derde (die niet betrokken is bij de totstandkoming van de exploitatieopzetten en voldoende kundig is) gedetailleerde controles op de uitgangspunten van de exploitatieopzet uitvoert. Tevens is het van belang om van de niet in exploitatie genomen gronden vast te stellen dat de prijs per m² terugverdienbaar is.

Bouwzaken

Bij uitvoering van de verbijzonderde interne controle op ten aanzien van bouwleges is een fout geconstateerd. Voor de jaarrekeningcontrole dient de omvang en het effect van de geconstateerde fout vastgesteld te worden. In beeld moet worden gebracht of er sprake is van de structurele of incidentele fout. In het geval van een structurele fout dient het effect hiervan op de volledigheid van de opbrengsten berekend te worden.

Uitkeringen en WMO

Voor aanvang van de jaarrekeningcontrole dient de omvang van de suppletie btw bekend te zijn.

Subsidies

Ten aanzien van de verstrekte subsidiegelden dient voor aanvang van de jaarrekeningcontrole de rechtmatige besteding te zijn vastgesteld.

5 Actuele ontwikkelingen

In deze paragraaf geven wij een kort overzicht van de belangrijkste externe ontwikkelingen en uitdagingen waarvoor de gemeente Veldhoven staat. Het doel hiervan is om vanuit onze natuurlijke adviesrol mee te denken over de mogelijke gevolgen en risico's van dergelijke ontwikkelingen voor de bedrijfsvoering van de gemeente Veldhoven.

Kijkend naar de vele externe ontwikkelingen, schatten wij in dat met name de decentralisaties rondom de Wet werken naar vermogen (WWNV), de AWBZ en de Jeugdzorg belangrijke gevolgen kunnen hebben. De overheveling van deze taken naar de gemeenten en de daarbij gepaard gaande bezuinigingen betekent een belangrijke opgave voor de organisatie van de gemeente Veldhoven. De bovenstaande decentralisaties hebben in financiële zin een omvang van ongeveer 10% van het totale gemeentefonds en zijn dus zeer omvangrijk en ingrijpend. Om die reden is het van belang tijdig de financiële, de organisatorische en uitvoeringstechnische consequenties van deze decentralisaties uit te werken en dit te vertalen naar de (jaar)begroting.

Daarnaast zien wij de herverdeling van het gemeentefonds of Algemene Uitkering en de steeds verdergaande automatisering en digitalisering als belangrijke ontwikkeling binnen de sector en voor Veldhoven in het bijzonder.

In dit hoofdstuk beschrijven wij deze ontwikkelingen.

5.1 *Wet werken naar vermogen*

5.1.1 Inleiding

Nederland kent diverse regelingen aan de onderkant van de arbeidsmarkt. De laatste decennia zijn de bijstand, de WAO en de Wajong hervormd en op een meer activerende leest geschoeid. De WSW is in dat opzicht onveranderd gebleven, maar met de komst van de Wet werken naar vermogen (WWNV) in 2013 komt daar een einde aan. In de wet worden de WWB, WSW en de nieuwe instroom Wajong (niet duurzaam arbeidsongeschikt) samengevoegd, evenals het budget. Daarbij zijn mensen in de eerste plaats zelf verantwoordelijk voor een inkomen om te kunnen leven. Lukt dat niet dan kunnen ze een beroep doen op de overheid om hen daarbij te helpen of in het uiterste geval voor een uitkering. Bij deze activerende aanpak passen uitkeringsregels die mensen aansporen om alles te doen om werk te krijgen.

Niet iedereen met een arbeidsbeperking is in staat te werken. De nieuwe wettelijke regeling houdt daar rekening mee. De sociale werkvoorziening blijft intact als voorziening voor beschermt werk, maar het aantal plekken zal op termijn teruglopen omdat meer mensen bij een reguliere werkgever aan de slag moeten. De gemeenten krijgen een centrale rol bij de uitvoering van de WWNV en er komt één ongedeeld re-integratiebudget. Omdat het Rijk niet wil tornen aan de positie van de huidige sw'ers gaat straks 80% van het totale vermogen van de WWNV hieraan op en blijven de loonkosten van de huidige sw'ers nog jaren lang als een omvangrijke kostenpost drukken op de gemeentelijke budgetten.

Het beperken van de WSW tot 'beschermt werk' moet de WSW terugbrengen tot waar deze wettelijke regeling oorspronkelijk voor was bedoeld. Dit betekent dat er op termijn veel minder WSW-plekken zijn. Met ingang van 2013 bieden gemeenten jaarlijks een afgesproken aantal plekken voor nieuwe instroom beschermt werken aan.

Dit houdt in dat voor elke drie sw'ers die bijvoorbeeld door (pre)pensionering vertrekken er één nieuwe plek beschut werken wordt aangeboden.

Het hele systeem staat of valt met de bereidheid van werkgevers om mensen met een arbeidsbeperking in dienst te nemen. Dit vereist een actieve werkgeversbenadering en veel banen bij reguliere werkgevers. Omdat het kabinet niet heeft gekozen voor een quotumregeling kunnen gemeenten reguliere werkgevers alleen maar verleiden om mensen met een arbeidsbeperking in dienst te nemen.

5.1.2 Beleidskeuzes

De invoering van de WWVN leidt ertoe dat gemeenten op korte termijn beleidskeuzes moeten gaan maken om de financiële consequenties van de invoering van de wet het hoofd te kunnen bieden. De consequenties zijn in drie categorieën te verdelen:

- krimp en bezuiniging op het SW-deel;
- omvorming van het re-integratiebedrijf; en
- strategische beleidsbepaling over de (regionale) uitvoering van de WWNV.

Het management van uw sw-bedrijf (Ergon) heeft recent een bezuinigingsplan gepresenteerd dat ingaat op het onderdeel 'Krimp en bezuiniging op het SW-deel'. Dit bezuinigingsplan voorziet in een maatregelenpakket met een totaal bezuinigingsbedrag van € 7 miljoen. De voornaamste onderdelen van de bezuiniging hebben betrekking op het reduceren van het kaderpersoneel en beperking van huisvesting. De frictiekosten die optreden bij het realiseren van het bezuinigingsplan kunnen worden betrokken bij het verzoek tot een bijdrage uit het herstructureringsfonds.

Wat betreft de omvorming van het re-integratiebedrijf en de strategische beleidsbepaling over de (regionale) uitvoering van de WWNV wordt momenteel overleg gevoerd met de Ergon-gemeenten, waaronder Veldhoven. Daarbij wordt onder andere een scenariostudie gemaakt waarbij verschillende varianten worden gehanteerd.

Wij onderscheiden een viertal hoofdvarianten voor het sw-bedrijf van de toekomst. Hieronder geven wij u daarvan een kort overzicht. Wij onderkennen voordelen (groen) en aandachtspunten (rood) bij de verschillende varianten.

- ▶ *Specialisatie*; begeleiding en detachering vanuit werkplein, sw-bedrijf wordt *sw-werkplaats* voor 0-30%, eventueel dagbesteding er later bij. Doelgroep 30% en hoger via de gemeentelijke sociale dienst
+ focus op deeldoelgroepen **-/- doorontwikkeling onvoldoende ?**
- ▶ *Social Firm / Werkbedrijf*; SW-bedrijf ontwikkelt zich tot *Social Firm of Werkbedrijf* en bedient doelgroep 0-80% met eigen infrastructuur; sociale dienst gericht op inkomen en bovenkant
+ er is werk voor de doelgroep **-/- te veel naar binnen ?**
- ▶ *Plaatsingsorganisatie*; doelgroep 0% tot 80% verdien capaciteit, eigen infrastructuur alleen voor beschut binnen
+ iedereen naar buiten **-/- wat als de doelgroep terug komt ?**
- ▶ *Integratie*; lokale of regionale fusie sociale dienst en sw-bedrijf tot gemeentelijke of regionale *Dienst Werk & Inkomen*
+ optimalisering processen **-/- te grote organisatie ?**

De Ergon-gemeenten hebben inmiddels Ernst & Young Advisory betrokken als adviseur in dit traject. Daarbij worden bovenstaande varianten nader uitgewerkt voor uw regio.

De keuzes van de Ergon-gemeenten hebben rechtstreeks invloed op de bedrijfsvoering van Ergon. De eventuele (resterende) tekorten van Ergon komen uiteindelijk ten laste van de deelnemende gemeenten. Met andere woorden, in de meerjarenbegroting van onder andere de gemeente Veldhoven dient rekening gehouden te worden hoe deze tekorten gedekt gaan worden. De eventuele structurele tekorten van Ergon kunnen **niet** gedekt worden vanuit de middelen die beschikbaar worden gesteld vanuit het herstructureringsfonds.

Gelet op de grote omvang van de bezuinigingen vragen wij uw aandacht voor het in kaart brengen van risico's ten aanzien van het niet realiseren van de bezuinigingen.

5.1.3 Maatregelen in kaart

De beleidskeuzes die gemaakt worden monden uit in concrete maatregelen voor de transitie van de sociale werkvoorziening en uitkeringsinstanties (waaronder de afdeling WIZ van uw gemeente). In onze praktijk zien wij dat diverse gemeenten en sw-bedrijven inmiddels een maatregelenkaart hebben opgesteld. Daarbij zijn de maatregelen in beeld gebracht, voorzien van een tijdsplanning en te behalen resultaten. Tevens is een financiële vertaling gemaakt van de maatregelen. In feite wordt gewerkt naar een *soll*-positie in 2015 (als de volledige rijksbezuiniging is geëffectueerd). Vanuit de *ist*-positie ultimo 2011 wordt de maatregelenkaart gevuld.

Wij geven u in overweging de te nemen beleidskeuzes te concretiseren tot een maatregelenkaart 2011-2015.

5.1.4 Herstructureringsfaciliteit

Er komt een herstructureringsfaciliteit sociale werkvoorziening vanuit het Rijk. De transitie naar een volkomen andere sociale werkvoorziening vraagt veerkracht en innovatief vermogen van de gemeenten en de sw-bedrijven. Met de WWNV dwingt het kabinet de gemeenten tot een herontwerp van de sociale werkvoorziening. Om de transitieperiode te overbruggen zal een herstructureringsfonds worden gecreëerd waarop de in Ergon deelnemende gemeenten aanspraak kunnen maken. De middelen voor de herstructurering zijn per sw-bedrijf gemaximeerd en alleen bedoeld voor de kosten inzake de transitie. De exploitatietekorten van de sw-bedrijven mogen hiermee niet gedekt worden.

In totaal is er € 400 miljoen beschikbaar binnen het herstructureringsfonds. Het is inmiddels bekend geworden dat gemeenten vóór 30 april 2012 een voorstel in moeten dienen voor het herstructureringsfonds. Daarbij dient de gemeente 25% cofinanciering te organiseren. De brief van de staatssecretaris van 15 november 2011 aan de Tweede Kamer geeft de actuele stand op dit gebied aan.

Gezien de grote impact van de mogelijke gevolgen van de invoering van de WWNV op uw organisatie en bedrijfsprocessen adviseren wij u deze tijdig in kaart te brengen.

Om een indruk te geven welke componenten u bij de herstructurering in acht dient te nemen, geven wij hieronder een niet-uitputtende opsomming.

- Frictiekosten voor uitplaatsen van duurdere mensen:
 - extra opleiding/coaching, trajectkosten;
 - afkoop overwerk/onregelmatigheidsregelingen;
 - kosten terugkeer garantie;
 - aanpassen hoogte/variabel maken loonkostensubsidie.
- Frictiekosten afbouw productiefaciliteiten:
 - openbreken huur- en productiecontracten;
 - omzetederving;
 - kosten ontmanteling faciliteiten/afschrijvingen machinepark;
 - kosten renovatie voor verhuur/verkoop, dan wel sloop/verkoopfaciliteiten;
 - versnelde afschrijvingen, afbouw oude voorraden.
- Verhuiskosten divers.
- Frictiekosten overplaatsen ambtenaren, overtolligheid, omscholing.
- Projectkosten/overhead inclusief (extra) staf en administratie voor bovenstaande.

Wij adviseren u op korte termijn in samenwerking met de deelnemende gemeenten te komen tot een herstructureringsvoorstel en een daarbij behorende aanvraag voor het herstructureringsfonds vóór 30 april 2012 in te dienen.

5.3 Decentralisatie rijkstaken

AWBZ

Het Kabinet heeft besloten dat met ingang van 2013/2014 vanuit de AWBZ taken (extramurale zorg) naar de gemeenten worden overgeheveld. Gemeenten worden daarmee verantwoordelijk om thuiswonende inwoners met een matige tot ernstige beperking vanuit de Wmo te compenseren door het bieden van passende ondersteuning. Landelijk gaat het bij deze decentralisatie van de AWBZ om een bedrag van tussen de € 2,1 en € 3,3 miljard in 2014.

Jeugdzorg

Met de gefaseerde decentralisatie vanaf 2013 van de Jeugdzorg worden gemeenten financieel en uitvoeringstechnisch verantwoordelijk voor de uitvoering van alle jeugdzorg die nu onder het Rijk, de provincies, de gemeenten, de AWBZ en de Zorgverzekeringswet (jeugd GGZ) valt. Het gaat hierbij om de GGZ-jeugd, de provinciale jeugdzorg, de gesloten jeugdzorg, Jeugdreclassering, Jeugdbescherming, licht verstandelijk gehandicapte jeugd, preventie en vrijwillige hulpverlening. Deze overgang moet in 2016 volledig zijn beslag hebben gekregen, inclusief budgetten (via algemene uitkering en/of doeluitkeringen). Landelijk gaat het bij deze decentralisatie om een bedrag van naar schatting € 3,5 miljard.

5.4 Aanpassing Algemene Uitkering

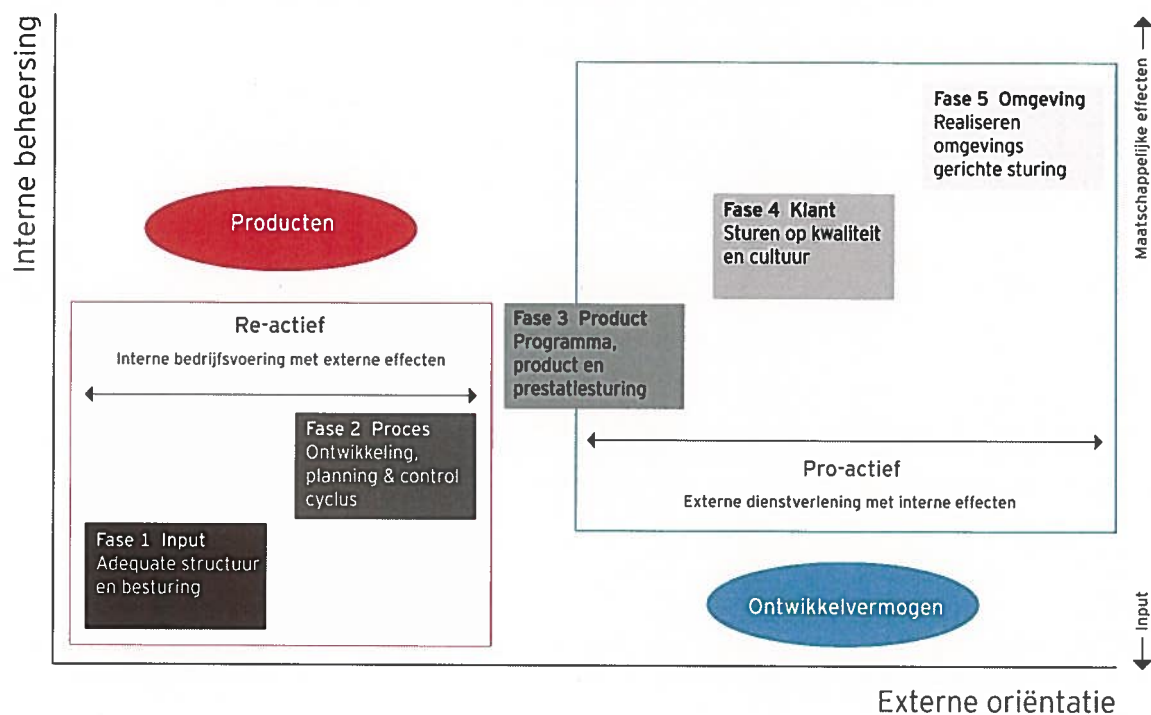
Sinds 1997 is het huidige systeem voor de gemeentefinanciën in gebruik. De minister van BZK heeft eind september de VNG geconsulteerd over een aanpassing van de systematiek van de Algemene Uitkering uit het gemeentefonds. De aanleiding hiervoor zijn verschillende zoals de economische onzekerheid en financiële krapte voor alle overheden, de omvangrijke decentralisaties en de scheefheden in de verdeling. Met het nieuwe verdeelsysteem wil de minister een gelijkwaardige startpositie geven aan vergelijkbare typen gemeenten, waarbij een beter verband wordt gelegd tussen de uitgaven en de maatschappelijke opgaven van gemeenten. De minister heeft begin december 2011 besloten de aanpassing van de financieringssystematiek uit te stellen tot 2014.

De gevolgen van een aanpassing in de financieringssystematiek zijn op dit moment nog erg onzeker, maar kunnen wel belangrijke effecten hebben voor de begroting en financiële positie van de gemeente Veldhoven.

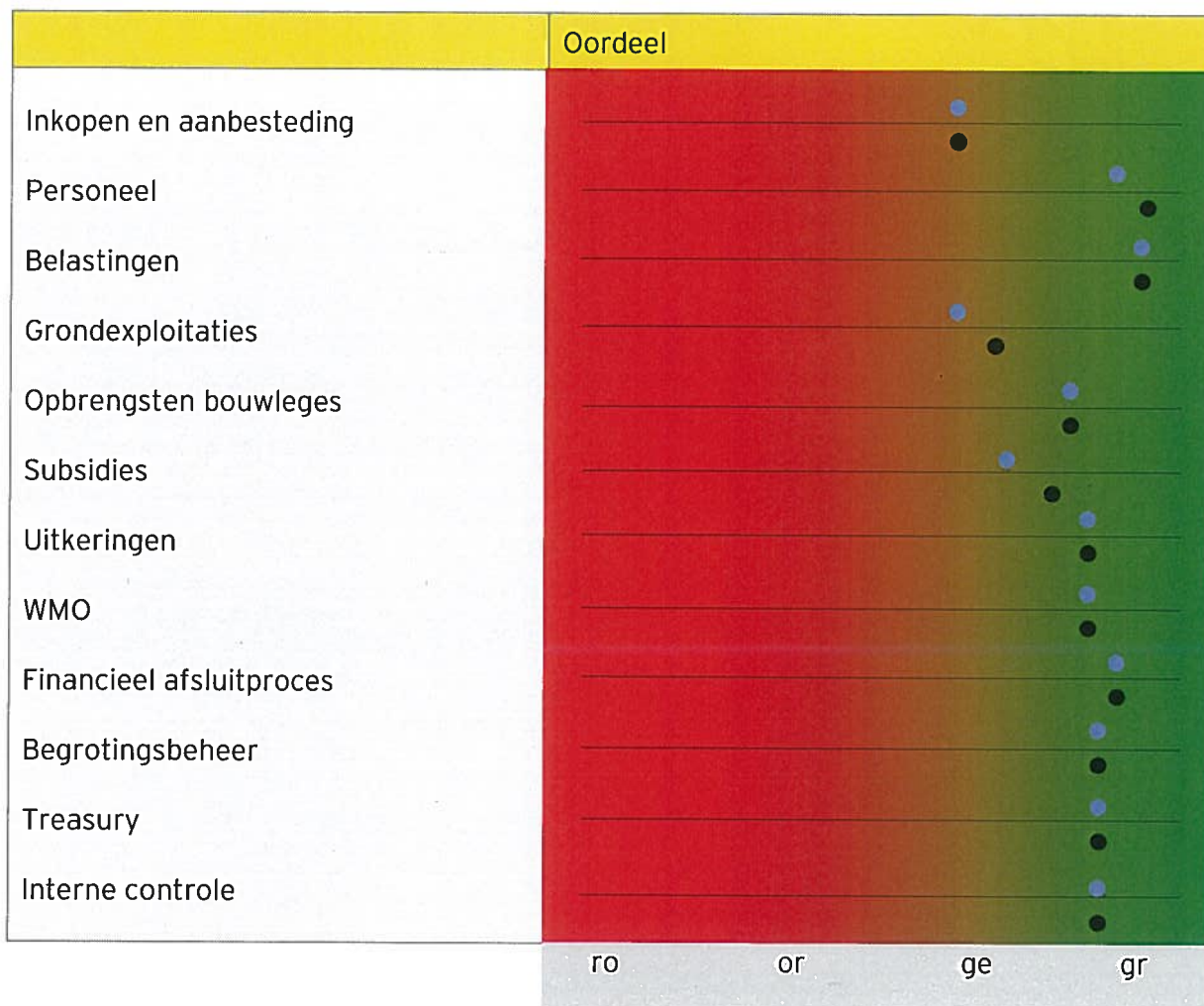
Bijlage 1: Interne beheersing

De optimale verhouding tussen kwaliteit en inzet van middelen is vanuit de noodzakelijke bezuinigen een belangrijke uitdaging voor de komende jaren. Dit stelt hoge eisen aan uw interne beheersing. Van belang daarbij is te bepalen in welke fase van interne beheersing uw organisatie zich bevindt en vervolgens wat de gewenste ontwikkelingsrichting is. Onderstaand overzicht geeft de verschillende stadia van de interne beheersing weer.

Ontwikkelingsproces en stadium beheersorganisatie



Bijlage 2: Bedrijfsvoeringsmonitor 2011



Toelichting gebruikte kleuren/symbolen:

- ● = status procesoordeel bedrijfsvoeringsmonitor 2010
- ● = status procesoordeel bedrijfsvoeringsmonitor 2011

Toelichting gebruikte kleuren

- Groen (gr) = het proces voldoet geheel aan de te stellen eisen, er zijn geen aandachtspunten ter verbetering.
- Geel (ge) = het proces voldoet nagenoeg geheel aan de te stellen eisen, er zijn enkele aandachtspunten ter verbetering.
- Oranje (or) = het proces voldoet voor een belangrijk deel niet aan de te stellen eisen, er zijn meerdere aandachtspunten ter verbetering.
- Rood (ro) = het proces voldoet in het geheel niet aan de te stellen eisen, er zijn veel aandachtspunten ter verbetering.